

VILNIS

Lietuvių išeivių jaunimo
žurnalas

Nr. 1

KOVO MĖN.
1935 M.

Pavergtojo Vilniaus Katedra.

.....

AGENCIA COELHO

Istatų registravimas, prašymai valdžios įstaigoms, šamadų išrūpinimas. Įvairių dokumentų vertimai, asmens dokumentų išrūpinimas (carteiras de identidade). Darbas greitas, sąžiningas ir pigus.

OSORIO T. COELHO, rua dos Gusmões, 98-C.

.....

Š A M A D O S

J. FRIZZO BANKINIAI NAMAI.

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas iš viso pasaulio šalių, už prieinamiausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

Rua Mauá, 207 Tel. 4-3345 S. Paulo.

.....

VAKARAS!

VAKARAS!

Š. m. kovo 24 d., sekmadienį, rua Bandeirantes, 92 (Lietuvių Namų salė). Kenčia «Vilties» Vila Belos skyrius. Bus vaidinama įdomi komedija «Važiuojam».

Pradžia 7 val. vak. Pabaiga 12 v. nak.

Griež «Vilties» dūdų orkestras.

.....

NORIU SUSIRASINĖTI

Su Brazilijos, Lietuvos ir kitų šalių lietuvių jaunimu, įvairiais klausimais. Į kiekvieną laišką atsakysiu. Gali rašyti vyrai ir panelės.

Adresas: T. Žiedas, Caixa postal 1764.
São Paulo.

.....

Skaniai ir pigiai pavalgysite tik LIETUVIU NAMU VALGYKLOJE, rua Bandeirantes, 92. Kasdien pietūs ir vakarienė. Kainos pigios. Priimami pensjonistai.

.....

REDAKCIJA rankraščius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių savo lėšomis negrąžina. Už skelbimų turinį neatsako. Siunčiant Redakcijai korespondencijas, raštus ar laiškus, visada turi būti nurodyta siuntėjo vardas, pavardė ir tikras adresas.

.....

„VILTIES“ ŽURNALAS GAUNAMAS

šiose vietose:

Luz stoties kioske; José Paulino vaistinėje; prie Centr. Pašto laiptų ir kampo; rusų vaistinėj Mokoje, Menkaičio krautuvėj S. Annoj; „Vilniaus“ krautuvėje, rua Prates, 12; Baužio krautuvėje, rua Carmo Cintra; Kirilausko krautuvės Vila Anastazijoj, pas atskirus platintojus ir Redakcijoj, rua Bandeirantes, 92. SANTOS: S. P. R stoties kioske.

.....

J. Frizzo & Cia Bankiniai Namai.

Įkurti 1900 m. Rua Mauá Nr. 207; skyrius rua 15 de Novembro, 41.

São Paulo.

LAIVOKORTĖS ir šamados į visą pasaulio šalis.

PINIGINĖS PERLAIDOS — siunčiame pinigus į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.

UŽSIENIU VALIUTĄ perkame ir parduodame geriausiomis kainomis.

INDELIAI IR EINAMOSIOS SĄSKAITOS Priimame indelius, mokame nuo šimčių ir teikiame knygeles (cadernetas).

Kalbame lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Teikiame informacijas raštu į provinciją.

Šiuo pranešu Mokos rajono lietuvių visuomenės žiniai, kad nuo š. m. balandžio 15 d. yra atidaryti prie „Dr. Vinco Kudirkos“ vardo lietuvių mokyklos suaugusiems vakariniai kursai. Tat kaip rūpi pagilinti savo žinias ir apšviesti protą, tai ta proga gali pasindoti. Tuo reikalu reikia kreiptis ir užsirašyti pas „Dr. Vinco Kudirkos“ v. liet. mokyklos vedėją, Rua Caxipó, 13.

V. V. Nalivaika
„Dr. V. Kudirkos“ v. liet.
mokyklos vedėjas.

Pranešu, kad š. m. kovo mėn. 23 d. 8 val. Dr. Vinco Kudirkos v. liet. mokykloj Caxipó g. vė N. 13 įvyksta B. L. J. S-gos „Viltis“ Centro Valdybos posėdis.

Pirmininkas.

Pranešama, kad š. m. kovo mėn. 22 d. 8 val. vak. „Dr. Vinco Kudirkos“ v. liet. mokykloj įvyksta B. L. J. S-gos „Viltis“ Mokos skyriaus susirinkimas. Bus svarstomi svarbūs dalykai, todėl visi nariai privalo dalyvauti. Kviečiami choristai ir prijauciantieji.

Va'dybr.

ALP 2/300

Leidžia Br. L'et.
Jaunimo S-gos
"Viltis"
Centro Valdyba.

VILTIS

Redaktorius
St. Vancevičius.

Lietuvių Išeivių Jaunimo mėnesinis žurnalas -- „Vilties“ S-gos Organas.

1935 m-tų
Kov mėn.

ADRĖSAS: „Vilties“ Caixa postal 1764, rua Bandeirantes, 92
São Paulo.
KAINA: Metams 8 milr., pusmečiui, 5 milr. Amerikos valstybėse — me-
tams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Lietuvoje ir kitur metams 15\$000 pusmečiui
\$5000. Atskiras nr. 1\$000.

Nr. 1
Eina 1 metai

Redakcijos žodis.

Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga «Viltis» pasiėmė labai didelį, labai naudingą, bet kartu ir atsakomą darbą — leisti naująjį žurnalą, skyriamą lietuvių išeivių jaunimui.

Sumanymas tokį žurnalą leisti Sąjungoje buvo kilęs jau senai. Tačiau gyvenimo sąlygos neleido jo įvykdyti. Gyvenimo sąlygos bei aplinkybės, tokiam dideliui darbu ir šiandien, toli gražu, ne kiek tepagerėjo. Gal būt tik tiek, kad susirado kiek didesnis būrelis susipratus o. lietuviško jaunimo, kuriš savo darbu, savo sunkiai uždirbtais reišais, savo trūksu šį didelį darbą parėmė. Pirmas «Vilties» numeris išėjo, visų senai lauktas. Daugelis abejojo, ar ištikrųjų «Vilties» S-ga savo naują užsimojimą įvykdys, ar ji galės tą sunkų ir atsakomą darbą kuris reikalauja tiek daug energijos, lėšų ir pasišven-
timo, tęsti toliau. Sumanymas jau įvykdytas. Toli-
mesnis jo pasisekimas priklausys nuo paties jauni-
mo ir bendrai nuo visų lietuvių išeivių.

«Vilties» žurnalas pradėtas leisti tų žmonių surinktais pinigais kurie atitraukdami po milreisa — kitą nuo kasdienės duonos karn'o, atsisakydami nuo asmeninių reikalų, skolino ir aukojo, kad tik tas naujas šviesos židinėlis išvystų Brazilijos padangę, atnešdams mūsų jaunimui naujo dvasios peno. Jokios pašalinės paramos «Vilties» žurnalas iš niekur negavo. Jis išėjo į pasaulį, pasitikėdams lietuvių išeivių jaunimu, kad jį tas jaunimas su džiaugsmu sutiks, maloniai priims ir toliau jam padės išsilaikyti bei nešti į to paties jaunimo sielas naują lietuviškos šviesos kibirkstėlę.

«Vilties» žurnalas, kaip ir pati Sąjunga, sieks tik kilnių idealų. Jis rūpintis lietuviybės išlaikymu išeivių jaunimo tarpe, kels tautinį jaunimo susipratimą, rūpintis jaunimo moralės reikalais, švies jaunimą lietuviybės, doros bei meno dvasioje. Kas lietuviška, kas dora, kas gražu, kas kilnu, tą «Viltis» rūpintis duoti savo skaitytojams. «Viltis» neapsiima tarnauti kokioms nors partinėms bei politinėms idėjoms. «Viltis» rūpintis visais svarbiausiais lietuvių išeivių jaunimo reikalais, nežūrind nei pžiūrų,

nei partinių bei religinių skirtumų. Politinės pažiūros bei įsitikinimai «Vilties» žurnalui bus svetimi. Jis rūpintis tik lietuvių išeivių jaunimo reikais lais.

Pradžioje «Vilties» žurnalas daugeliui pasirodys silpnas, menkutis. Pradžiai visuomet sunki. Bet, jei lietuvių jaunimui užteks gerų norų, pasiryžimo ir pasišventimo žurnalui padėti, tai jis nuolat tobulės, gerės ir augs kaskart didesnis, įdomesnis, tobulesnis. Joks darbas pradžioje negali būti visais atžvilgiais tobulas. Mūsų žurnalui irgi daug ko trūksta. Bet mes tikimės, kad ateitis tuos trūkumus pašalins. Tik reikia, kad mūsų jaunimas šį naują šviesos židinėlį palaikytų: rašytų jam žinutes iš jaunimo gyvenimo visuose kraštuose, uoliai jį platinų ir skaitytų.

Tuo tarpu «Vilties» žurnalui susidomėjimas vietos lietuvių jaunimo tarpe yra labai didelis. Jei lietuvių išeivių jaunimas ir toliau visais būdais stengsis jį palaikyti, tai žurnalui augimu ir tobulėjimu neteks abejoti.

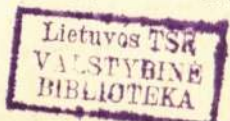
Tat, jaunime, kas kaip moka ir kaip gali, visi stokime į bendrą darbą. Kas su plunksna, kas su atliekamu milreisu, kas kitu kuo, kad šis naujas šviesos židinėlis kaskart augtų, apšviesdams tamsiausius mūsų nykaus ir liūdno gyvenimo kampelius.

«Viltis» yra bene pirmasis, lietuvių jaunimo žurnalas visoje Pietų Amerikoje. Būtų labai gerai, kad Argentinos bei Urugvajaus lietuvių išeivių jaunimas irgi, kartas nuo karto, parašytų žurnalui po keliolika eilučių iš savo gyvenimo.

Visų kraštų lietuvių išeivių jaunimui bei jo organizacijoms, reiktų palaikyti artimus santykius ne tik su Tėvynę Lietuvą, bet ir tarpusavyje. «Viltis» kartu nori būti tuo tarpininku, kuris padėtų mūsų išeivių jaunimui užmegsti artimesnius santykius. Kiek tas pasiseks — parodys ateitis.

P 123 - 1281

Redakcija.

Brazilijos Lietuvių Jaunimas.

Kalbant apie Brazilijos lietuvių jaunimą reiškia jį skirti į dvi pagrindines dalis: miestų jaunimą ir provincijos jaunimą. Nors tarp miesto lietuvių jaunimo irgi bus didelis skirtumas, pav. S. Paulo lietuvių jaunimas gyvena skirtingose sąlygose nuo kitų miestų jaunimo.

Pirmoj eilėj pakalbėsime apie lietuvių jaunimą, gyvenantį provincijose ir tolimiausiose Brazilijos užkampiuose.

Kaip gyvena mūsų jaunimas fazendose, ūkiuose ar prie įvairiausių statybos bei kelių tęsimo darbų provincijoje? Atsakyti tiksliai į šį klausimą ne lengva, todėl, kad labai sunku surinkti tikras žinias. Patsai gi jaunimas apie savo gyvenimą mažai informuoja. Antras dalykas, tai kad provincijos lietuvių jaunimas labai išblaškytas po tolimiausius užkampius. Provincijoje nedaug rasime tokių vietų, kur lietuvių jaunimo būtų didesnis skaičius.

Čia, nors paviršutiniškai, pažiūrėsime į provincijos jaunimo moralinę būklę. Provincijos lietuvių jaunimas moraliai ir materialiai skursta. Moralinis jaunimo skurdas vietomis pasibaisėtinas. Fazendose ar kitose tolimesnėse vietose jaunimas labai retai gauna paskaityti lietuvišką knygą, laikraštį, dažnai mažai, arba visai negirdi, savo gimtosios kalbos. Retai sutinka savo tautietį. Dažnai gyvena moraliai pakrykusių žmonių tarpe. Materialis skur-

das ir vargas mūsų jaunimą dar labiau sukrėtė ir moraliai. Daugumos provincijos lietuvių jaunimo gyvenimo sąlygos nepakenčiamos. Jaunimas netik, kad kasdien nutautėja, bet kartu vis grimsta į didesnę moėalinio skurdo bedugnę.

Aukščiau minėtos gyvenimo sąlygos mūsų jaunimui labai skaudžiai atsiliepė. Čia jaunimas priverstas nuolat vartoti svetimą kalbą, užmiršo savo. Daug jaunimo, ypač iš tų, kurie Brazilijon atvažiavo vaikais, baigia nutautėti. Nemažai yra atsitikimų, kad lietuviai vedė svetimšales, arba lietuvaiteis ištekėjo už svetimšalių. Fazendose ir kitose provincijos vietose pasitaiko, kad lietuvaiteis iška net už juodukų (negrų) 1931 m. man pačiam teko sutikti dvi jaunas šeimybas, kur lietuvaiteis buvo ištekėjusios už juodukų, tačiau pas'arosioms aš nenorėčiau primesti nutautėjimo, nes ir viena ir kita išimyna kalba... lietuviškai. Vienas minėtos šeimynos galva — juodukas, išmokęs gerai kalbėti lietuviškai. Vėliau teko matyti S. Pauly ir kitur dar keletą lietuvaiteių, ištekėjusių už mulatų, tik, žinoma, nevisos jos sugebėjos išmokyti savo vyrus lietuviškai kalbėti.

Šitokiais reiškiniais, deja, džiaugtis nėra ko. Provincijos jaunimas nutautėja daug greičiau, negu miestų, kur lietuvių yra didesnis skaičius. Žinoma,

Milionieriai ir pasaulinis krizis.

Richard Lewinschn patalpino prancūzų žurnale «L'Illustracion» labai įdomų straipsnį apie permainas, kurios palietė didžiausius pasaulio turtų subūrimus iš priežasties šių laikų pasaulinio krizio, kuris, apėmęs visą pasaulį, išsukė didžiausią suirutę komercijoje, sudarė bedarbę, visose pasaulio šalyse bei didžiausį skurdą dabartyje ir nepasitikėjimą ateitimi, iš kurių kiekviena šalis stengiasi savaip išsipalaidoti.

Šiuo atveju, būtų labai pravartu nurodyti, kaip palietė visa tai didžiausius pasaulio turtus, tuos šių laikų komercijos galybės reiškinėjus.

Kas ištiko su Rokfelerio, Morgano, Fordo ir kitų milijardais?

Tikrų informacijų šioje srityje visai negalima duoti, nes vienintelis šaltinis, iš kurio tos žinios imtos, tai rinkliavos mokesnių daviniai. O kai kuriuose šalyse valdžiai daugiau rūpi rinkliavos mokesnis, negu patsai turtas. Visgi statistika čia rodo daug įdomių davinu.

KAS YRA MILIONIERIUS?

Pirma, vertėtų nustatyti sąvoką, kas reikia suprasti sakant, — milionierius. Be abejo, visi tie, kurie yra savininkais milijonų — frankų Francijoje; markių — vokietijoje; dolerių — Šiaurinėj Amerikoje; svarų sterlingų — Anglijoje. Yra priprasta skirti nuo milionierių „miliardierius“, valdytojus pasakingų turtų; bet išskyrimas turi mažą reikšmės nes esant įvairiose šalyse nevienodiems pinigams, toks pasakymas turi tik reliatyvinės prasmės.

KĄ KALBA STATISTIKA.

Sulig bendros nuomonės, Šiaurinė Amerika, tai klasinė milionierių šalis. Išties, tenai matome keletą įžymiausių šių laikų krezų*). Anglijos turtai betgi yra labiau pastovūs ir įsisknijię. Taip 1924 metais 601 Anglijos piliečių parodė pelno daugiau, negu 50.000 sv. sterlingų, kas leidžia spręsti, jų turint kapitalo 1 milijoną svarų. Sarysų su krize šis skaičius sumažėjo, bet dar 1932 metais jų priskaitoma buvo 540.100.000 sv. sterlingų pelno, t. y., 2 milijonų turto parodė tuo pat laiku 144 as-

*) Krezas — labai turtingas žmogus.

vra daug fazendų, kur lietuvių šeimynų skaičius di-
desnis, kur lietuviai dažnai susitinka darbe, namuo-
se ar kitur, dažniau užklist. lietuviškas laikraštis
ar knyga, ten nutautėjimo dvasia jaunimo tarpe ma-
žiau pasireiškia. Bet kiek mes turime jaunimo, po
viena, po du ar po kelis, išblaškyto po visą Brazi-
liją. Viena, du ar kelis lietuvius, mes užtiksimė
beveik kiekvienoje Brazilijos vietoje. Tačiau visų
jų gyvenimas, bent moralis, nepavildėtinis.

Perdaug kaltinti mūsų jaunimą, gyvenantį
provincijoj, būtų per drasu. Kas arčiau pažino tas
gyvenimo sąlygas, kuriose jis gyvena, tas pasakys,
kad kitaip gal ir būti negalėjo. Provincijos lietu-
vių jaunimo padėtimi beveik nieks iki šiol nesirūpi-
no. Jis buvo ir tebėra paliktas likimo valiai. Pa-
dėti jam šokių ar kitokių būdų, beveik neįmanoma,
nes rasime šimtus lietuvių jaunuolių apie kurios
nieks nežino kokiam Brazilijos krašte jie gyvena ir
ką veikia. Patys jie irgi nesirūpina. Užmiršo savo
gimines, pažistamus, draugus, gyvena naujose apys-
tovose. Pasitaiko tokių, kurie jau nesijaučia esą lie-
tuvinius.

Provincijos lietuvių jaunimo gyvenimas vi-
sais atžvilgiais liūdnas. Susipratusio, tikro lietuviš-
ko jaunimo provincijoj irgi rasime, bet tai tik dalis
viso to jaunimo, kuris gyvena išsiblaškęs po visą
šią mižinišką šalį.

Kova su provincijos jaunimo nutautėjimu ir
moraliniu pakrykimu labai sunki, bet vis tik jos už-
miršti negalima. Senai būtų laikas pagalvoti apie
priemones, kuriomis, nors dalinai galima būtų ap-
saugoti mūsų jaunimą nuo pražuties. Čia daug ka-
lėtų padėti spauda. Naujasis jaunimo žurnalas «Vil-

tiš», kartu su kita lietuvių spauda, bandys skinti
kelią į provincijos lietuvišką jaunimą, kuris kas-
kart toliau traukiasi nuo savo tautos, užmirėtą gimta-
ją, kalbą lietuviškus gerus papročius, smunka mo-
raliai ir t.t.

Būtinai reikia, kad ir patsai provincijos lie-
tuvių jaunimas geriau suprastų savo padėtį ir susi-
rūpintų savimi. Daugiau susipratęs provincijos lie-
tuvių jaunimas turėtų pasirūpinti ir tais, kurie mū-
sų tautai baigia žūtį. Reikia paraginti juos užsisa-
kyti lietuvišką laikraštį, nes geras laikraštis šian-
dien yra beveik vienintelė priemonė kovai su nutau-
tėjimu.

Reiktų provincijos jaunimui daugiau burtis į
krūvą, bent ten, kur lietuviško jaunimo daugiau yra.
Jaunimas neprivalėtų slapstytis nuo savo tautiečių.
Provincijos jaunimas turėtų palaikyti artimus ryšius
su S. Paulo jaunimo organizacijomis, lietuvių spauda
da ir t. t. Jaunimas privalėtų kartas nuo karto ra-
šyti žinutes iš savo gyvenimo. Turėdamas artime-
nius ryšius, S. Paulo lietuvių jaunimas galės dau-
giau kuo padėti savo tautiečiams, gyvenantiems pro-
vincijoj, nes čia lengviau rasis kokia lietuviška kny-
ga ar laikraštis. Jaunimui reiktų susirašinėti su
pažistamais, draugais, giminėmis ir t. t. Tas irgi
padėtų prisiminti provincijos jaunimui, kad jis yra
lietuvių jaunimas ir suteiktų jam šokių — tokių mo-
ralinį pasitenkinimą.

Provincijos jaunimas iki šiol buvo užmirštas.
Daugiausia gal dėl to, kad ir miestų lietuvių jauni-
mas yra nemažai pakrykęs. Bet apie S. Paulo ir
kitų miestų jaunimą teks pakalbėti sekančiam «Vil-
ties» numery.

menys, ir šis skaičius 1932 met. padidėjo iki 157,
kas liūdyja, kad turtingiausi Anglijos sluoksniai
buvo mažiau paliesti krizio.

Amerikos milijonieriai tapo labai žiauriai nu-
skriausti. 1929 metais, Šiaurinėj Amerikoj priskai-
tama buvo 43.000 asmenų, kurių turtas siekė 1 mi-
liono dolerių (50.000 dol. pelno). 1932 metais jų
būliko tik 19.000. Šis nuostolis dar labiau jaučia-
mas buvo virš — milijonierių tarpe — tie, kurie pa-
rodė 1929 metais pelno daugiau, negu 1 milijoną do-
lerių, jau sekančiais 1930 metais iš 513 sumažėjo iki
149. 1931 metais New Yorke, kuriame gyvena di-
džiausią dalis Amerikos virš milijonierių, tik vienas
senasis John D. Rockefelleris galėjo parodyti daugiau
1 milijono dolerių pelno. Jo sūnus John D. jaunes-
nysis, kuris 1924 metais mokėjo valdžiai rinkliavos
nuo 6.278.000 dolerių pelno, 1931 metais parodė tik
gaunąs 500.000 dolerių. John Pierpont Morganas
laikotarpy 1930 — 1932 metų nesumokėjo valdžiai
nė vieno cento rinkliavos, bet tas visai nereiškin,
kad jis būtų buvęs p. l. n. susibankrutavęs. Pierpon-
tas Morganas dar ir dabar laikomas vienu iš galin-
giausių pinigų didžiūnų. Šioje srityje Amerikos įs

tatymai labai nuolatidūs, — atleidžia nuo mokesnių
tuos, kurie turėjo nuostolio daugiau, negu jų meti-
nis pelnas buvo.

Vokietijoje didžiausi turtuoliai taipogi labai
sumenkėjo. Tenai 1913 metais buvo 15.500 asmenų
su kapitalu daugiau negu 1 milijonas markių; 10 me-
tų vėliau jų skaičius jau sumažėjo iki 4.000. Asme-
nų su virš 10 milijonų markių kapitalo prieškarą
buvo 229, po karą pasiliko vos 33. 1926 metais 49
milijonieriai pareiškė turį virš 1 milijono markių pel-
no, bet dabartiniu laiku ši milijonierių rūšis maždaug
visai išnyko iš statistikos davinių. Paskutiniai vo-
kiečių statistikos daviniai iš 1929 metų rodo 2.994
milijonierius, iš kurių tik 180 yra su kapitalu dau-
giau negu 5 milijonai markių. Šie skaičiai šiuo lai-
ku, be abejojimo, turėjo dar daugiau sumenkėti.

KAIKURIE ŽYMESNIEJI IŠ NUKENTĖJUSIU.

Kalbant apie nuostolius, kuriuos turėjo mi-
lionieriai, reikia daryti skirtumą tarp tų, kurių tur-
tis visiškai žlugo ir tų, kurie tik dalinai nukentėjo
dėl bendro vertybių kainų sumažėjimo.

(b. d.)

Sveikintinas žygis.

(„Vilčiai“ pasirodant.)

Žmogus, paprastai, pradėdamas kokį norint darbą — su nekantrumu laukia jo galo, pabaigos. Laukia kupinas kilnių minčių, pasiryžimo.

O dar daugiau pavienis asmuo, arba draugi ja laukia įsikūnijant tokio darbo, kuris reikalauja daug lėšų, reikalauja daug darbo ir pasišventimo iš tų asmenų, kurie jį sėkmingai pradėję — nori tvirtai pastatyti.

Tokiu milžinišku darbu „Vilties“ S-ga pasiėmė sau žurnalo leidimą.

Nekalbėsiu apie didelį suinteretasavimą, lietuviškai manančios skaitytojų pusės, tos pusės, kuri jau antras mėnuo laukia to naujai pasirodančio, taip reikalingo Brazilijoje žurnalo, to kūdikio, kuris turės duoti progos mūsų jauniems literatams naują prieinamą dirvą, atskleisti naują erą mūsų Pietų Amerikos literatūrai vystyti. Bet noriu čia pakalbėti, nors keliais žodžiais, apie tą sunkią misiją, kurią viltiečiai pasiėmė ant savo pečių.

Juk tokio žurnalo leidimas, mūsų neskaitytinam darbininkų būreliui, stačiai, yra labai sunkus darbas. Darbas, kuris reikalauja daug darbo, energijos ir pasišventimo bei susitarimo. Vienas dalykas, jo techninis paruošimas reikalauja daug mūrelių, o antra — tai mažutis, tariant, rašytojų — žurnalistų būrelis, kuris turės paauguoti daug energijos ir darbo. Turės praleisti daug neaiškų, naktių prie

menkai apšviesto stalo, kad ką nors žurnalui parašyti.

Bet visgi, reikia tikėti, gabus viltiečių būrelis tą sunkų darbą sugebės įkūnyti, nes tas susipratęs, lietuviško jaunimo būrelis ir sunkiausiais laikais parodydavo mūsų kolonijai tą, ką kitos organizacijos nesugebėdavo.

Patį „Vilties“ organizacija, palyginti netaip sena — vos įžengė į ketvirtus metus. Bet jos veikimu lietuviška kolonija gali didžiūotis. Tai tikrai lietuviškas žydinėlis...

Apie žurnalo leidimą jų buvo galvojama dar 1932 m. pradžioj.

Pamenu, su tuometiniu sąjungos pirmininku p. V. Godliausku, dažnai apie tai galvodavo...e. Nors tada, gal ir jis tam netikėdavo, bet visgi pareikšdavo, kad „atėity eisime prie to...“

Nors nuo tų „svajonių“ ir praėjo laiko tarpas, bet toks tarpas šiam paruošiamam darbui, ypač sunkiose, dabartinėse sąlygose, yra visai trumpas.

Šis naujas viltiečių užsibrėžtas tikslas yra atidengimu naujo mūsų lietuviškos išeivių istorijos lapo, kuris istorijoj ir gyvenime atneš daug gražių vaisių.

Linkėtina, su linksma širdim, viltiečiams pasiaukavimo ir ištvermės šiamedarbei!

Garbe jiems!..

Vincas A-tis.

V. Vaištariokas.

„Viltis“ -- „Vilties“!..

Kaip tik dienos ėmė šilti
Nutarė išleisti „Vilti“...
Nutarė ir pasirašė...
Taip „Lietuvis“ mums aprašė.
Mes provincijoje toli
Tą garbingą „Vilties“ šuoli
Su džiaugsmu didžiu sutikom
Ir vasario laukti likom
Mat pradžioje jis vasario
Pirmą žodį iš mus tarė...
O paskui — kiekvienas mėnuo
Jis išeina skirtą dieną.
Tuoį paštą sau Petras, Jonas:
— Užsakyk man „Vilti“ ponas. —
Nesilieka ir Motiejus —
Skaito „Vilti“ atsidėjęs...
O kitur, ten, Stasė, Ona
Sako, kad erą malonu
Namičje turėti „Vilti“ —
Lietuvybėj neatskilti...
„Vilti“ skaito, vienu žodžiu
Miestas, vienkiemis ir sodžius.
Tad ir mudu su Darata
Siunsi me prumerat.

Parinktos Mintys.

Gyventi reiškia pažinti, turėti viltį, mylėti, stebėtis pasaulio grožybomis ir mylėti žmones. Tas daug au gyvena, kas savo dvasia, savo širdimi, savo darau daugiausia mylėjęs.

Renėnas.

Svarbiausias tikslas, kuriuo mes privalome siekti gyvenime, tai mūsų proto ir sielos tobulinimas.

Sokratas.

Geriausias gyvenimas esti ne tada, kai žmogus pasiekia daugiausia malonumo, susirenka daugiausia pinigų, pasiekia didžiausios valdžios, įgija didelės garbės, bet tada, kai žmogus atlieka daugiausia naudingų darbų ir žmogaus pareigų.

Smajlsas.

Tam, kad gyvenimas negalėtų pavirsti pragaru yra įstatymai; tam, kad jis galėtų virsti rojumi — yra meilė.

Žmogus doru gimęs, dabartiniame pasauly tampa banditu.

Laisvydas.

Žmogaus dvasios gyvenimas, savo esmėje nesiskiria nuo kūno gyvenimo. Kaip žmogaus kūnas, negaudams maisto, menkėja, niksta ir miršta, lygiai taip pat menkėja, niksta ir miršta žmogaus dvasia, jeigu ji negauna maisto skaitymu ir galvojimu.

Dažnai žmogus gyvenimą suprantą tik tada, kai jo gyvenimo laivas būna sudužęs į uolą ir tik skeveldros toplūdurno, a vandėny.

Nuo jūros eina mūsų žemė!

Klaipėdos krašto atvadavimo ir sujungimo su Didžiąja Lietuva diena lietuvių tautos prisikėlimo ir atsistatymo istorijoje bus viena tų retų dienų, kurios gal kartą per šimtus metų, o gal ir rečiau pasitaiko. Retų ne tik tuo, kad su Klaipėdos krašto grįžimu Lietuva laimėjo išėjimą į platų vakarų pasaulį, susijungė su savo broliais, bet retų tuo, kad amžius nusitęsęs mūsų brolių šiaurės Nemuno pavergimas ir svetimųjų šeimininkavimas vieną gražią dieną turėjo subyrėti. Laimėjo senovės milžinų lietuvių dvasia, kantriai ištverusi didžiųjų vargų naštą, amžius stumdama, niekinama. „Vasara, anot Duone laiško, juk kasmets tik vos pasirodo, štai, kiekviens žioplys jau būrą pradeda stumdyt“. Bet kad ir stumdomas, kad ir panėiojamas, kad ir matydamas Didžiąją Lietuvos tėvynę prie padalinimų kryžiaus prikalta, lietuvis „kaip ažuols drūts prie Nemunėlio“, amžius ištveręs, stoja į nelygią ir pavojingą kovą į kovą su galiūnais vardan Motinos Lietuvos, tiek vargo, tiek neteisybių pakėlusios, kad broliškai ir seseriškai susijungtų į gražią šeimyną abiejų kraštų — Mažosios ir Didžiosios Lietuvos gerovei ir garbei.

Didžioji sesė tik spėjusi nusikratyti sunkiu vokiečių okupacijos jungu ir išsilaisvinti iš po žiaurių ikalaikio slaviško pavergimo pančių, dar neatsi peikėjusi nuo karo audros atneštų šaliai šurpulingų nelaimių ir smūgių, nepasibašėjo atsakingo istorinio žygio — ištiesti pagalbos ranką savo broliams Mažajoje Lietuvoje.

Ir sujūdo nuo Nemuno ligi Baltijos jūros broliai klaipėdiškiai, šauliai bei partizanai... Stoją vyrai žaliukai lietuvių tautos vieningo pritarimo ir kieto pasiryžimo lydimi žūtubūtinėn kovon dėl gimtojo krašto garbės ir gerovės, dėl gintaro jūros! Prūsų lietuvių Balsas 1923 m. sausio 17 d. jau galėjo entuziastingai sušukti: „Sveika išvaduotoji Tėvynė! Ilgus amžius lauktoji valanda atėjo. Sukilę karžygių prabočių vaikai savo krauju atpirko gimtąjį kraštą nuo svetimųjų viešpačių. Dabar esam laisvi ir patys savo pajėgomis tvarkysim savo laimę ant gerovės visai lietuvių giminei ir kultūringam pasauliui“.

Laimėtas Klaipėdos sukilėlių didelis žygis — išaušo diena, kuri mūsų tautos istorijoje priklauso saulingiausioms, džiaugsmingiausioms ir garbingiausioms dienoms.

Tačiau vivere est militare, teisingai sakė romėnai: gyventi reiškia kovoti. Klaipėdos krašte, pasinaudodamas autonominėmis lengvatomis, niekieno ilgą laiką nesudraustas, susisuko lizdą išdavikiškąs gėivalas, svetimos valstybės pinigais ir žmonėmis remiamas. Paskutiniais metais valstybės ar

dytojai čia tiek įsidrąsino, kad visu aiškumu, atkaklumu ir ciniškumu ėmė varyti judošišką darbą, jau siekdami susprogdinti krašto priklausymo Lietuvai teisinius ryšius ir gražinti jį buvusiems pavergėjams vokiečiams.

Pikčiausia spaudos ir žodžio propaganda, įžulus Lietuvos užgauliojimas, sienų uždarymas, vietos žmonių kiršinimas, grasymai, administracijos darbo trukdymas, Judos sidabrinio politika su papirktais agentais planingai varoma ardymo akcija — visa vokiečių plačiai leidžiama apyvartan, kad tik pasiektų užsibrėžtą tikslą. Šiandien visas pasaulis yra išgiręs, kokiomis priemonėmis ir būdais buvo vokiečių ruošiasi budeliškam valstybės išdavimo darbui. Ruošiasi šaltai, ligi mažiausių smulkmenų apgalvojus šėtonišką planą ir paruošus visas reikalingas puolimui pozicijas! Šiandien visų didžiųjų ir mažųjų valstybių akys atkreiptos į Kauną, kur vyksta Lietuvos valstybės ir tautos išdavikų byla, kur šaltai ir objektingai, visus atliktų ir nebaigtų įvykdyti niekšų darbų balansą suvedus ir juos Temidos svarstyklėmis pasvėrus, turės būti pasakytas teisingas, bet griežtas žodis.

Šalies išdavikams neturi būti pasigailėjimo! Aukščiausia bausmė! Gana tyčiotis ir žaisti su ugnimi, rausiantis po valstybės ir tautos pamatus!

Šiandien, kaip seniai, seniai praeityje, veidas prieš veidą atsistojam akivaizdoje paveikslo, kurį daug kartų matė Lietuva, nešdama ant savo pečių sunkių laikų naštą: jau puolandžių priešų spaudžiama, jau maro, bado, ugnies, jau žiaurios priešpaudos teriojama...

Vakarų šone šiandien, kaip prieš šimtus metų „eina garsas nuo rubežiaus...“ Garsas gana iškalbingas. Pietuose prikandusi ūsą „brolių“ tautą, kantriai lūkuriuoja seniai svajotos valandos, kada „paklūpdžiusi“ ant kelių nesuvaldomą „užsispyrėlių“ Lietuvą, pragaištingus Liublino laikus prisiminius, galėsianti džiaugsmingai „priglausti pakiydusį kūdikį“ po savo „galingu“ sparnu... Anuomet partraukusi kruviną kryžiuočių ordeną iš tolimos šalies ir įkurdinusi Lietuvos vakarų pašonėje, kad mas kankintų ir piaučių, šiandien Varšuvos „paukštytė“, rodo, visa bus padariusi, kad istorija vėl atsikartotų..

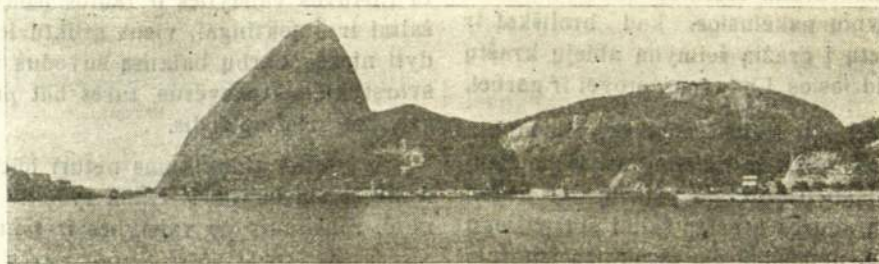
Šalin išdavikų darbai ir pragaištinga veikla, šalin Lietuvos kraugeriai!..

Kad ir didžiausių sunkumų naštos būtime slegiami, kad ir tirsčiąsiai audros debesys burtus ties mūsų padange, mes neieškosim draugų tų eilėse, kurių nebuvo matyti skubant pagalbon sunkiomis valandomis, kovojant dėl tautinio būvio ir lais-

vės. Gana! Praeities klaidų nekartosim. Matėm ir įsitikinom...

Visas pas. šandien stebi kaip mažutis Dovy das kaunasi su laukinių papročių ir laukinių žmonių etikos Galijotu, visą savo pyktį, visą įtuzimą metusį Lietuvos parbloškimo frontan. Visi didieji ir mažieji yra liudytojai amžius nusitęsusios istorinės kovos, kuri Vytauto Didžiojo galingo kardo nu-traukta ties Tanenbergu — Žalgiriu, kada į šipulius buvo sutriuškintas kruvinasis kryžiuočių ordenas, vėl atsinaujina mūsų gadynės laikais, tik šiuo tarpu naujomis sąlygomis. Visų pritarimas kovojančios Lietuvos pusėje! O ji laiko tautinės ir politinės brandos egzaminą. Laiko įkibus į tėvų žemės pluta, nesiduodama gudriausiai pastatytų pinklių viliojama ir gaudoma.

Nepaisydami kantriai laikysimės toliau! Tiesa ir teisė mūsų pusėj! Laikysimės įsirėžę, kaip ne vieną sykį garbingomis valandomis laikėsi mūsų sen tėviai, atkakliai užsispyrę žūt būt išlaikyti ir laimė

Rio de Janeiro, Guanabaros ilanka.

ti. Šauliška Lietuva ryžtingai ruošiasi ginkluodama savo dvasią ir kūną tėvų pradėtam darbui: kovai dėl lietuviško atsistatymo, atvadavimo, kas dar ne atvaduota ir atlaikymo pozicijų, užimtų kovojant dėl Klaipėdos ir dėl nepriklausomos Lietuvos su sostine Vilniumi. Nesiduosim! Grumsimės ligi paskutinio! Nuo jūros eina mūsų žemė. Klaipėda mūsų!

Kaimo sūnus.

Pradedantiems.

Kad valdąs plunksną jaunuolis ar jaunuolė turi turėti šiojį tokį išsilavinimą, mums jau iš senai aišku. Ir čia nepriseina apie tai daugiau kalbėti.

Beto, mėginąs rašyti, arba rašas taip pat ne vienodai sugeba parašyti: vienas rašo trumpai ir aiškiai, kitas gi, ilgais išvedžiojimais «filozofavimais». Čia priklauso nuo rašančio sąlygų ir išsilavinimo.

Geriau parnešs tas, kuris, maždaug, l'gesnį

laiką jau bendradarbiauja laikrašty ir atvirkičiai.

Kad tam darbui pasiruošti, mes turime net anksti pradėti. Pradėti nuo mokyklinio amžiaus. Jau mokyklos suole turėtume pratintis rašyti savistovius rašinėlius, žinoti kokia tvarka juos pasiųsti redakcijai ir t. t.

Todėl ir mūsų lietuviškų laikraščių pareiga yra skirti nors menką kampelį mokyklinio amžiaus vaikučiams. Lietuvoje mokyklinio amžiaus vaikai turi bent kelis jų laikraštėlius ir beto, yra skiriama ir kituose laikraščiuose jiems vietos. Tokiu būdu, vaikutis iš pat mažens jau gali lavintis rašyboj, kas ateity gali duoti ir gerą bendradarbjį, rašytoją.

Beto vaikutis «rašydamas pats į laikraštį» labiau jį pamėgsta, su juo susigyvena. Kartu pamėgsta ir visokį skaitymą.

Žinoma, čia mums sunku tas padaryti, nes mūsų laikraštis mažutis. O beto, patys vaikai tuo neturi susidomėjimo.

Bet visgi norint būtų galima tas įvykdyti, skiriant kampelį vietos laikrašty. O mokytojai padėtų jauniems bendradarbiams savo gerais patarimais. Tad ar neverta pradėti?

Tikro linksmumo pagrindas yra gryna sąžinė. Kas viduje yra neramus, tas veltui stengsis linksmintis.

Jei gera daryti būtų taip lengva, kaip žinoti, kas darytina — koplyčios būtų pavirtusios bažnyčiomis ir vargėjų lūšnos kunigaikščių rūmams.

Lengviau dvidešimts žmonių mokyti daryti gerą, kaip būti vienam iš tos dvidešimties ir elgtis pagal savo mokymą.

Meilė ir pavydas — du neatskiriama žmogaus gyvenime palydovai.

Verta apsvarstyti.

Jei nori būti kitų gerbiamas, tai visų pirma gerbk pats save: nesiniekind, nesizemink ir nedėkis žemesnis už kitus. Išmintingai gerbk pats save, tai ir kiti tave pagerbs.

Čia aš norėjau pakalbėti kaip tik apie mūsų kalbą. Niekados neišgirsi anglų, vokiečių, prancūzų ar italų tautybės žmones tarpusavy portugaliskai (anot mūsų, braziliskai) kalbant nors jie tą kalbą ir puikiausiai mokėtų. Kaip tik atvirkščiai daro daugelis mūsų tautiečių, ypač merginų. Sakau, tur būt dar neišgaravo baimė tų baudžiavos laikų iš Lietuvos, kad lenkas ponas kirto lietuviui į pasturgą ir vertė lenkiškai kalbėti. Tik rodos, Brazilijoje yra visos laisvės, tuo labiau nedraudžiama savo kalba kalbėti. — Kadangi dauguma mūsų jaunimo išmoko portugalų kalbos ne mokykloje, bet darbe ar gatvėj, t. y. specialaus dialekto (tarmės), tai padoresniam brazilui tokios kalbos klausant darosi labai kaktu. Reikia pasakyti, kad iš Luz sodo išbėgiojo visi padoresni brazilai, turbūt išsigandę «savo» kalbos, nes čia tik «skuta, não fala pra min» ir taip toliau. O kas dar tyliai ir lietuviškai kalba, tai vis tik ir jo pilvas pavirto estomagu, batai sapatais ir kiti galai subrazilėjo. — Vis tik labai liūdna, kad lietuviai tiek amžių atsipykęs svetimai prievartai ir pagalios atkovojes sau savo tikrąjį vardą pasaulio tautų tarpe, čia taip greit ištyžta ir susmunka, kaip tas lepis.

Ar lietuviai—lietuvė yra toks paikas ir nesu pranta, jog tas yra mokytesnis, kuris dvi ar daugiau kalbų moka. Jeigu jis tai supranta, tai jis visur turėtų rodytis, kad jis moka tokia gražią kalbą, kaip lietuvių, tik būtiname reikale kalbėti portugaliskai ar kitaip, bet nesirodyti, kad jis yra toks dvasios ubagas ir temoka daržytą portugalų kalbos žargoną. Rodos, vokiečių rašytojas Goete yra pasakęs: — kas moka vieną kalbą, tas yra žmogus, o kas moka dvi kalbas — tas yra mokytas žmogus.

Nesenai man taip atsitiko. Užėjau į kavinę kavos išgerti. Ten prie kavos mašinos dirbo man pažįstamas lietuvis. Tai begerdamas savo puodelį ėmiau pažįstamąjį šnekinti ir šiaip mudu įsinekom. Tuo tarpu paėmė kavos ir prie mudviejų arčiau pasislunko kažkoks brazilas, iš rūbų matyt ne menkas ponas ir, kaip rodės, jis su smalsumu ėmė mudvieju klausyti. Tai matydamas, aš tyčia nesilioviau visokius niekus be paliovos savo pažįstamam barikėjęs. Kiek paklauses brazilas — ponas mandagiai atsiprašė ir paklausė, kokia tat kalba esanti, kurią mudu kalbamės, tokia muzikaliskai skambi ir panešinti į sanskritą (toliau jis mudviem paįškino, kad sanskritų esanti vadindma senovės Indijos šventųjų rašytą kalba, kurią dabar mokslininkai taip su ati-

džia tyrinėja). Mudviem atsakius, jog esame lietuviai ir lietuviškai kalbame, jis pagyrė mūsų kalbos gražumą, skambumą, atsiprašė sutrukdes ir prašė toliau kalbėti.

Žinoma, nereikia nė norėti ir ne visi brazilai yra mokslininkai ar ims girti išgirdę svetimą kalbą, bet nereikia būti bailiu kiškiu ir tuojau griebtis žargonu, nes kiekvienas, kad ir beraštis brazilas tave tuoj supras iš kalbos, kad esi svetimas paukštis, nors ir iš kailio nerdamas krausį «estomagus ir kitas koizas». Bet lietuvis, kad svetimame krašte neturėtų bodėtis savo vardo.

Tačiau dar liūdniau darosi matant, kai seni tėvai sunkiai keverzodami laužytu gatvės žargonu moko savo mažyčius to žargonu ir tik taip su jais kalba. Žinoma, tie vaikai gatvėj daug greičiau ir geriau išmoksta to žargonu ir vėliau ima tyčiotis iš savo glušų tėvų. Tokius tėvus už tai laukia tikras atlyginimas už jų neišminti — jų vaikai visados bodešis savo tėvais, jausis jiems svetimi. Tokie tėvai amžiaus gale nesulauks paguodos iš savo vaikų. Bet jie patys to pelnės: išgama negali užauginti dorą žmogaus.

Lietuviai, nesioūkštaukit patys savęs, gerbk pats save ir savo kalbą, tai ir kiti jums gerbs.

Rim.

Motoro dūšia.

„Monotoniška“.

Ech, dirbtuvė,

Priekalas!..

Čia, turbūt, man galas,

Duobė ir kapas?

Nes kvapas

Alėjaus ir benzino.

Ir dar...!

Velnias žino!

Darosi silpna,

Dūšioj nepatogu...!

Po šiuo stogu

Jau daug dienų

Ir naktų žių

Tarp ratų senų

Aš praleidau.

Ir veide —

Ir placioj kaktoj

Raukšlės ėmė dygti...!

Ir jėgos — tos plieninės

Ėmė nykti.

Visa įsisūko

Į pustuzinį ratų.

Vos įvelku seną batą

Atėjus vakarui.

Indijos politinė ir socialinė būklė.

(Pagal V. Suroev'a).

Indijos tautinis išsilinosavimo judėjimas traukia dabar viso pasaulio domesį. Sunkus konfliktas tarpe svardžistų, organizuojančių «pasyvinį pasipriešinimą» britų valdžiai ir darbininkų valdžios, neturinėjos pakankamai jėgų praveisti savo programos reformos, negali nejaudinti visų nuoširdžių demokratų ir socialistų. Tam, kad sugebėti spręsti apie vykstančius Indijoje įvykius reikia, pirmiausiai aiškiai įsivaizduoti būklės vaizdą. Tą užduotį turi šis straipsnis.

* * *

Indijos, užimančios plotą, lygų Europai be Rusijos, arba pusei Jungtinių Valstybių, gyventojų yra (pagal 1921 mt. surašinėjimą) 320 milijoną. Iš jų 73 milijonai (33 %) gyvena 700 kunigaikštystėse, valdomose indusų maharadžų, surištų sutarčių eilės su Britanijos Imperija. Kiti 247 milijonai (77 %) gyvena Britanijos Indijoje, užimančioje 61 % visos Indijos teritorijoje ir administratyviniai išdalintos į devynias provincijas.

Apie 217 milijonų indusų yra «indujistų» tiktos, t. y. dabartinių laikų, dėl įvairių priemaišų padaryto sudėtingo bramizmo pavidalo; 68 3/4 milijonų — mahometonai: 11 1/2 milijonų — budistų; 4 3/4 milijonų — krikščionys; 3 3/4 milijonų — sikchai; 1 1/4 milijono — džainai ir apie 100000 — parsi.

Bramistai sudaro gyventojų daugumą vidurinėje ir pietinėje Indijoje (89 % Mandras provincijoje); mahometonų yra daugiausiai Pendžalo ir Bengalijoje; krikščionys gyvena dažniausiai Madraso provincijoje; beveik visi parsi yra apgyvenę Bombėjaus miestą.

Nors oficialiai skaitoma Indijoje 222 kalbos ir tarmės, praktiškai (gyventojai kalba dvylika kalbų kurios dalinasi į dvi grupes — dravidų ir indoarijiečių. Dravidų tarmėmis (telegų, tamil, kanarez-maloialam) kalba pirma viešpatavusios Indijoje rasės ainiai, indo arijiečių užkariautojų ainiai. Labiau išsiplatinusios yra šios kalbos: industani (97 milijonai), bongali (99 milijonai), telugų (23 milijonai) marati ir tamin (po 19 milijonus) ir pendžabi (16 milijonai).

Pagal 1921 metų surašinėjimą tik 62 milijonai žmonių (8,2%; 13% visų vyrų 2,1% visų moterų) mokėjo skaityti ir rašyti.

Indijos socialinės tvarkos žymiu bruožu yra užsilikusios iki šiol kastos. Mes negali ne dėstyti

čia įvairias jų kilmės teorijas ir sustoti prie jų istorijos. Pagal Vodų ir Manų mokslą keturios kastos išėjo iš Bramos gelmių: bramainai (vaidilos ir apšvietę luomas), kšatria (kariai ir administratoriai), vaisia (pirkliai ir žemdirbiai) ir sudra (žemesnioji tarnautojų karta, esanti kitų trijų pavaldinystėje).

Tikrumoje Indijos socialinė visuomenė, susidariusi kaip pasėka ilgaamžės istorijos po arijiečių užkariautojų nukariavimo dravidų giminų, dalinasi dabartiniu laiku į du ar tris tūkstančius kastų. Kai kurios iš jų yra vietinio pobūdžio, kitos išsiplatinusios po visą šalį. Vadovauja, kaip ir pirma, bramainai (vaidilos ir «intelligentinių profesijų», protinio darbo žmonės, apie 15 milijonus, 6 % gyventojų): paskui eina kšatria ainiai — kunigaikščiai, dvarininkai, valdininkai, pasidalinę į skaitlingas savas kastas; paskui eina kastos nuo kurių narių bramainas gali priimti vandenį, bet ne maistą (kai kurios amatininkų kategorijos), toliau kastos, nuo kurių narių aukštesnioji kasta negali priimti nieko (skutikas gali nuskusti bramainą, bet negali nukirpti jam nagų); pagaliau, ne kastose yra parijai, «žmonės kurių negalima paliesti», kurioms iki neseno laiko buvo uždrausta vaikščioti kai kuriose gatvėse ir keliuose; tai daugiausiai žvejai, žemdirbiai darbininkai, odininkai o taip pat giminės iš senovės laikų užsiimančios vagystę ir prostitucija. Pagal Indijos valdžios apskaičiavimą bendras parijų ir kitų žemesnių kastų skaičius sudaro 28 1/2 milijonų. Pagal kitus apskaičiavimus jų 60 milijonų.

Tarkastiniai pasidalinimai palaipsniui susilygina nuo bendros ūkiškos evoliucijos įtakos, bet vis tik palieka trys pagrindinės grupės: bramainai (aukščiausioji klasė), «nebraminai» (vidurinioji) ir parijai. Pirmykštis kastų prijungimas prie nustatytos profesijos palaipsniui dingsta ir dabar galima sutikti vidurinių kastų narius užsiimančius vienu amatu.

Kastos sudaro «indujistų» tiktos ypatingumą. Budistai jų nepripažįsta. Bet musulmonys praktiškai nepanaikino kastinės tvarkos jų užkariauotose Indijos provincijose.

Kiekviena kasta turi griežtą vidujinį kodeksą, reglamentuojantį visą žmogaus gyvenimą nuo gimimo iki mirties. Sutuoktuvės skirtingų kastų nariams uždraustos. Bramainai sutuokia savo vaikus prieš jų sprendimo amžių, tam kad jie nenutrauktų ryšių su savo kasta. 1921 metais apie du procentų «ištekėjusių moterų» buvo mažiau penkerių metų amžiaus, keturi procentai — mažiau 10 metų ir 1—3 procentų mažiau penkiolikos metų.

* * *

steriingų, Anglijoje — 50 sv. st., Prancūzijoje 32 sv. st. ir Vokietijoje — 30 sv. st.

Didelė Indijos gyventojų daugumą gyvena iš emės ūkio darbo. Žinoma, kad anglų kapitalistinė Pramonė įsikūrė ant tikriausio Indijoje plėšimo pagrindo. Be to, pradėdant nuo 1815 metų visa Anglijos ekonominė politika buvo nukreipta padaryti neturtėlių indusų amatininkų, namų pramonininkų ir indusų stambią pramonę, pradėjusią išsivystyti 18-me šimtmetyje. 18-to amžiaus pabaigoje amatininkai sudarė 25% gyventojų, o 19-to pradžioje — viso tik 10%. 1901 ir 1921 metų tarpe nežiūrint bendro gyventojų priaugimo skaičius asmenų užsiėmusių pramonės darbų dar sumažėjo. Dauguma amatininkų naminių pramonininkų gyvena kaime. Visi kaimo gyventojai (gyveną kaimuose su gyventojų skaičiumi mažesniu už 5.000) sudaro 89,8%.

Indijos socialinės ekonomijos tvarkos žymiu bruožu, kuris puola į akis visiems tyrinėtojams, yra labai teikianti kaimiečių elgetystę. Tiesą, pr

Nesenai pasirodžiusioje profesoriaus Mann H. Mann. — Life in A. Deccan village. Monografijoje paduodami aprašymai kelių tipikų indusų kaimų. Visi jie vienaip atrodo, su kai kuriais ne dideliais skirtumais. Štai vienas pavyzdys: viso tik aštuonios šeimos gauna iš savo žemės sklypų pakankamas pajamas išsimaitinimui; 28 šeimos šiaip taip suveda gales su galais užsiimant namų pramonė ir darbu kitur; 67 šeimos yra tikroje vergijoje pas išnaudotojus ir buožas.

Mirtingumas Indijoje aukštesnis kaip kame nors kitur: 31 iš 1.000, pagal 1925 mt. davinius, vidutinis induso amžius — 22 metai 25 — 1891 metais, 24 — 1901 metais, pagal 1921 metų davinius, tuomet kaip tuo pačiu laiku vidutinis amžius Anglijoje lygus 51 metams, Vokietijoje — 47 ir Prancūzi-

São Paulo Centralinis Paštas.

pastaruosius trisdešimt metų padėtis kiek pagerėjo ta prasme, kad periodiškai badas, kirtęs milijonus gyvybių per visą devynioliktą šimtmetį, nebėra toks katastrof škaį d delis. Paskutinis badas buvo 1899 metais, kai išmirė daugiau kaip du milijonai žmonių. Nuo to laiko buvo kai kurių įspėjamų priemonių, teikiančių indusų kaimiečiams galimybę šiaip taip perkęsti menką derlių. Tačiau, iki šiol indusų kaimietija, nežiūrint palankaus klimato, derlingos žemės, didelio darbinių galvijų skaičiaus, gyvena menkiausiai elgetiškai.

Vidutinės induso metinės pajamos lygios septynios dešimtys penkioms rupijoms, pagal 1924 metų t. y. 750 frankams arba 5 svarams sterlingų žmogui, tuomet kaip 1914 metais vidutinės metinės pajamos Jungtinėse Valstybėse buvo lygios 72 svarams

joje — 45.

Apie visos žemės procentai Indijoje valdomi stambių ir vidutinių žemės savininkų, kurių skaičius — 8 milijonai, kuriems dirba apie 60 visos kaimietijos procentų. Tai — musulmonų dvarininkų feodalų ainiai — «zamindarų», išnaudotojų ir anglų, «Indijos Kompanijos», supirkėjų ir praturtėjusių buožių iš kaimiečių. Jie išnuomoja savo žemės šimtui milijonų smulkių kaimiečių, kurie apsaugoti tiesą iki tam tikro laipsnio įstatymo, bet yra iki šiol pusiau baudžiavos būklėje, priversti mokėti nepakeliamai aukštą nuomos mokesį, o taip pat įvairiausias rink liavas ir pabudas; bendrai smulkus nuomotojas išmoka žemės savininkui apie 60% savo pajamų.

(b. d.)

Laimingasai žvejas.

(atsiminimai.)

Aldis kas rytą, saulutei pasirodant, leisdavos jūron. Kaip ir visi Palangos žvejai, taip ir Aldis, užsiėmė tik žvejyba.

Jo menkoje, bet gražiai išpuoštoje trobelėje buvo nemaža ir knygų, sena gitara, kur jis praleisdavo liuosą laiką. Jis buvo dar jaunas — vos aštuoniolikos metų, linksmas, nuoširdus. Todėl visų ir buvo vadinamas laiminguoju žveju.

Šį rytą jis nepaprastai linksmas, savo menkoje valtelėje, leidosi jūron, kaip paprastai, linksmi dainuodamas. Jo dainos aidas pylėsi su bangu kalba ir lėkė į krantą.

Aldis tvirtomis, raumeningomis rankomis yrėsi tolyn bangu paviršiumi ir dainavo.

* * *

Buvo vidudienis kada Aldis grįžo iš jūros. Diena buvo jam laiminga. Daug žuvies. Jis triušėsi savo trobelės pakrašty ir dainavo.

Jūros pakraščiu, trobelės link, ėjo būrelis žmonių.

— Tai vasarotojai...—pamanė Aldis ir įsmeigė į juos akis.

Jų tarpė buvo ir žinomas visiems dėdė Budrys, tas senas, visų mylimas žvejys. Prisiartinę prie Aldžio trobelės sustojo. Budrys pažvelgė į Aldį savo vėjo išgairintomis akimis ir į svečius tarė:

— Tai šis laimingasis, kurio ponai norėjote matyti. Matote, jis ir gražus. Mūsų žvejų mergaitės net seilę varvina, tik jis jų nepaiso... Jaunas, žinoma.. Nedrąsus.

Ir nė «sudiev» netaręs nuėjo.

Aldis nustebęs žiūrėjo į svečius, kurie lyg sumišę nežinoje ką bepradėti.

Pagaliau jų vienas pradėjo:

— Labą dienele! Gal nesupyksite, kad sutrukdysime jums truputį laiko?.. Esame kauniškių laikraščių bendradarbiai ir norime šį—tą apie žvejų gyvenimą...

— Labai malonu, labai malonu — pertraukė jį Aldis ir imdamas ilgą suolą prašė visus sėstis. Dar visus peržvelgęs ir lengvai atsідusęs tarė.

— Apie žvejų?.. Ką galima apie juos pasakyti? Gaudome žuvis, maitinamės ir esame patenkinti savo skurdžiu, monotonišku gyvenimu. Musų maitintoja — jūružė, pamilome ją ir gyvename jos pasakų beklausydamis. O ji daug ko mums pasakoj...

Svečiai žymėjosi savo blokunotose Aldžio kalbą.

Po gerokos valandos laiko, padėkoję, rengėsi eiti miestan.

Aldis juokdamas pratarė:

— Tik ponai, nerašykite, kad mes blogai gyvename. Mes visi esame patenkinti...

— Gerai, gerai — atsiliepė viena mėlynakė studentė — parašysim!.. Viską, viską...

Ir atsisveikinę, padokoję nuėjo.

Aldis žiūrėjo į tolstančius ir jam pasidarė liūdna.. Jis aiškiai matė tas didėlias, mėlynas akis ir jo krūtinėj gimė koks tas ilgesys:

— Kokia jinai graži!.. lyg pasakoj aprašyta Jūratė...

Ir sunkiai atsідuso.

* * *

Praslinko kelios dienos. Svečiai net Aldžio valtimi važinėjosi jūroj. Aldis jiems daug pasakojo apie viską. Jis buvo linksmas, nes mėlynomis akimis studentė buvo arti jo.

Kaip jų žvilgsniai susitikdavo, Aldis nuleisdavo žemyn akis, o ji sunkiai atsідusdavo. Jis varžėsi. Nedrįso... Nedrįso pasakyti kas slėpėsi jo krūtinėj.

Ir liūdna jam buvo...

* * *

Trys dienos lietaus. Aldis mažai dainavo. Buvo liūdnas ir susimąstęs.

— Kokia jinai graži... Akys, lyg jūros bangos giedrią dieną. Lūpos... išsirpusių vyšnių kekė...

Ir sunkiai atsідusdavo.

Šeštadienis.

Saulutė linksmi juokėsi aukštai padangėj. Aldis susimąstęs žiūrėjo per langą.

— Labą dienele!..

— ... labą ...

Pakėlė Aldis akis. Prieš jį stovėjo juokdamos mėlynų akių studentė.

Aldis paraudo. Širdis taip stipriai krūtinėi suplakė.

— Ar užimtas?.. Aš norėjau pasivažinėti jūroj. Oras toks gražus!..

— — — — —
Bangos supavo valtėlę. Aldžio rauveningos

rankos valdė irklus.

Studentė linksmai šypsojusi.

Privažiavo mažutę salelę, apaugusią krūmais. Joje dar buvo išvirtęs senas gluosnis, kurio šakose Aldis mėgdavo sėdėti.

Susėdo. Prasadėjo kalbos. Tokios linksmos lydimos jaunųjų juoko. Buvo abu laimingi...

— Ak, kaip čia gera... Aš noriu čia pasilikti ir..

Ji nebaigė.

— Ne, čia jums būtų liūdna. Papratus mieste, linksmai. O čia — vienatvė. Ypač žiemą. Čia jūs nepriprast — pusbalsiu kaibėjo Aldis, o jo balsas drebėjo ir krūtinėj taip sunku pasidarė.

Jis negalėjo sau įsivaizdinti kaip mokyta studentė galėtų likti tarpe vargšų žvejų.

— Bet tik šiandien. Išvažiuosi į miestą ir užmiršį visą... Tik aš su skaudančia siela liūdėsiu toj vietoj, kur pirmą kartą tave...

— Nekalbėk, taip!..

Jis liūdnei šypsojos. Jinai kažką mąstė.

Pagaliau linksmai ji apkabino ir tarė:

— Alduti. Aš noriu pas tave pasilikti. Juk aš tave taip myliu!.. Aš tau visame padėsiu. Būsim abu žvejai...

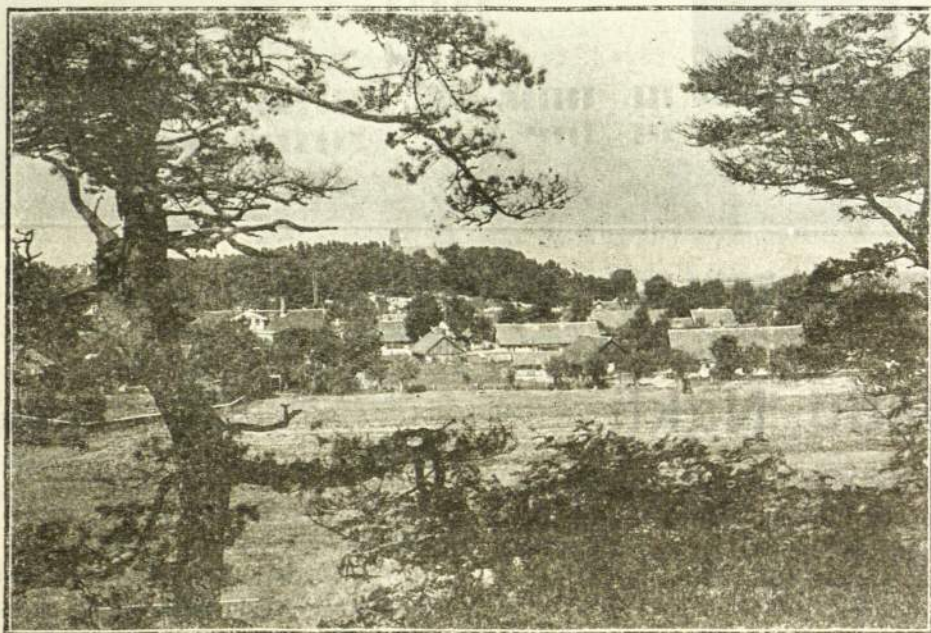
— Bet tau bus liūdna...

— Ne... Juk aš tave myliu...

* * *

Anglai skaiciuose.

Anglijoje kas trys minutės susituokia viena pora, o kas viena diena įvyksta 20 persiskyrimų.

Lietuvos miestelis.

Abu atsiduso. Susitiko jų žvilgsniai ir paraudo abu veidai. Jie suprato vienas antrą. Tik taip sunku buvo pasakyti!..

Ji pakilo! Priėjo arčiau ir padėjo ant jo peties ranką:

— Alduti...

— Ką?..

Ji pasilenkė. Ir dvejose lūpose susiliejo nekaltame bučiny. Jie vienas antrą surado ir buvo laimingi tą valandą. Nepavydėjo niekam.

— Pasilik čia... tyliai pratarė Aldis.

Ji nusijuokė ir apkabino jo kaklą.

— Ne, tu negali čia pasilikti... Čia tau bus sunku...

— Bet aš tave myliu...

Aldis spaudė ją prie savęs.

Kas viena minutė gimsta trys vaikai, tuo gi pat metu Anglijos fabriškai pagamina 160 porų batų ir 20 lietsargių. Per minutę surūkoma 30.000 papirosų ir sudeginama 48.000 degtukų. Kas valanda iš fabričių išeina 25 nauji automobiliai ir iš spaustuvių 6 naujos knygos. 40 milijonų Anglijos gyventojų kasdien suvalgo 500.000 ragučių, išgeria 25 milijonus stiklų alaus. Kiekvienas gyventojas suvartoja savaitė e pusę svoro muilo; anglai yra laikomi švariausia pasaulio tauta. 1.800.000 būna kinematografuose, 350.000 žaidžia golfą, 1.500.000 išvažiuoja automobiliais pasivažinėti ir 400.000 žmonių žaidžia tenisą.

* * *

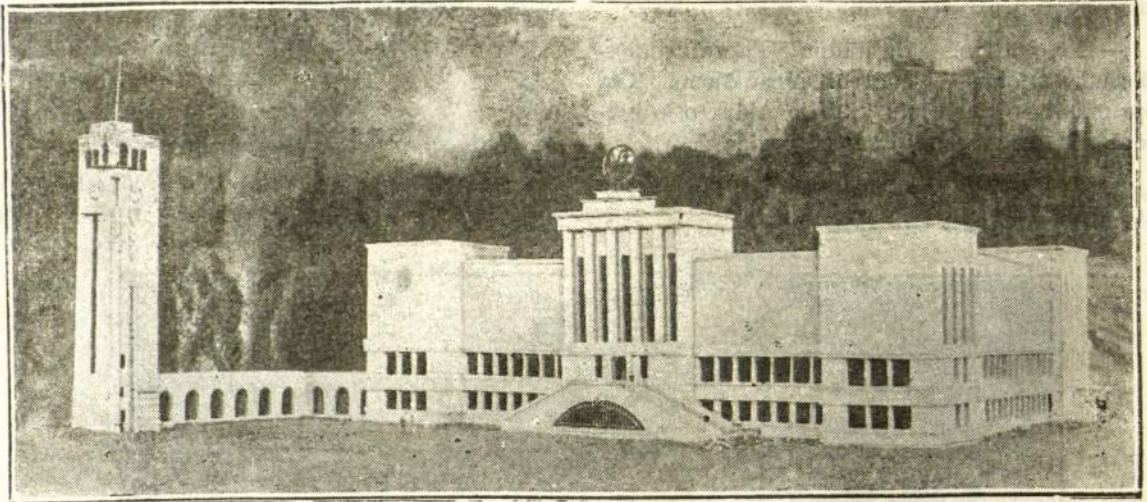
DAINUOK...

Dainuok, nors ašaros tau krinta,
Nors daina liūdna ir gali —
Nors ji iš skausmų nupinta,
Bet mau jinai meili, meili.

Dainuok, nors spaudžia tavo sielą
Gyvenimo našta sunki.
Dainuok, parpuolęs, atsikėlęs.
Dainuok, visiems — ką sutinki.

Dainuok, nors ašaros tau rieda
Ir širdį spaudžia liūdesys.
Klausk kaip paukščiai sode giedr...
Jie tavo skausmą išblaškys.

Sunkios vargų naštos prislėgtas
Tu vis dainuoti neaustosi...
Ir eidamas iš vietos į vietą —
Visad tu juokis ir dainuok... V. Gytis

Naujas Vytauto Didžiojo Muziejus Kaune.

Tulpės Žiedas.

Kalėdų Nakti.

Sutemo. São Paulo miestas sužibo tūkstančiais elektros žiburių. Šventų Kalėdų naktis. Gatvės pilnos žmonių. Nepaprastai karšta. Kai už mėlynojo vandenyno siaučia žiuri žiema ir šaltis — čia tvanku nuo šilumos.

Liejasi prakaitas.

Vienu šaligatviu skuba į namus graži porė. Tai jaunavedžiai — Petras Bajorūnas ir jo žmona Emilija. Jie skuba į namus. Žadėjo atvažiuoti svečių.

Jie vedė beveik prieš pat Kalėdas. Buvo nepaprastai laimingi. Jis gerai uždirbo. Buvo mechanikas. Ji — paprasta mergaitė. Iš kaimo. Jie greit susipažino, įsimylėjo ir vedė. Jis nupirko gražius baldus, išnuomavo didelį ir erdvų kambarį. Gyveno vieni du.

Jie jautėsi kaip rojuje. Ypatingai džiugėsi savo nauju gyvenimu. Ji visą gyvenimą vargą kentusi, dabar pasijuto laisva, laiminga. Ji nuolat triūsė po kambarį, dėliojo iš vienos vietos į kitą indus bei visokius papuošalus, kurių čia netruko ir laukdavo vakaras pareinant vyro. Ji negalėjo atsižiangti savo laimingu gyvenimu.

Dabar jie skuba abudu sutikti svečius. Ka-

lėdos negali apseiti be svečių.

Jie atėjo į namus.

— Jau 8 valandos, — pasakė jis, pažiūrėjęs į laikrodį.

— Tur būt, tuoj atvažiuos, — atsakė ji ir pasisukusi ant vienos kojos, kaip stirna, pribėgo prie jo. Tvirtai apkabino jo kaklą.

— Kokie mes laimingi, Petreli! — su džiaugsmu dezančiu veidu ištarė ji, — aš niekad netikėjau, kad būsiu tokia laiminga su tavim.

— Ir aš laimingas...

— Aš ankščiau bijojau vestis, nes maniau, kad Brazilijoje nėra nei vieno padoraus vyro, kuri galima būtų mylėti. Kokia aš buvau naivi. Tu geriausias vyras pasauly.

Jis ją karštai pabučiavo. kažkas pasibeldė į duris. Tai svečiai. Į kambarį įėjo du Petro draugai. Tuojau ant stalo atsirado tuzinas alaus, vyno, užkandžių. Kiek vėliau atvyko dar daugiau svečių. Jaunavedžiai jautėsi nepaprastai gerai linksmoj svečių draugijoj. Svečiai gėrė, dainavo ir vis jaunavedžiams geriausio gyvenimo bei sveikatos linkėjo. Emilija linksmai šypsojo. Jai patiko jaunų vyrų komplimentai.

Skambėjo linksmos dainos. Emilijos veidas rando iš džiaugsmo ir laimės ir ji juokėsi iš visos širdies. Ji nuolat žiūrėjo į savo vyrą, kuris atrodė kiek paniūręs, bet buvo nepaprastai gražus. Jis

Ivairenybės.

Nelaimingoji sužadėtinė.

Belgijoj neseniai į vieną vienuolyną įstojo anglė vardu Mavis Bagley, kuri per daugelį metų buvo kelis kartus susižiedavusi, bet vis sužadėtuvės baigdavosi tragiškai.

Minėta anglė yra kilusi iš Deadford. Savo jaunose dienose susižiedavo su vienu jaunu vyru, su kuriuo greit persiskirė, įstojo į Raudonąjį Kryžių, kaip vaistininkė ir išvyko Indijon.

Ten, kelios dienos prieš didįjį karą, susižiedavo su vienu karininku, kuris nuskendo Ypres pelkėse.

Po metų, Mavis susižiedavo su antrojo sužieduotinio broliu, bet ir pastarasis greitai krito nuo vokiečių kulkos.

1917 m. Egipte, Mavis susitarė vesti su kitu artilerijos karininku, bet ir tasai, kaip ir pirmieji, po kelių dienų žuvo nuo priešų rankos.

1920 m. ji grįžo Anglijon, susitiko savo pirmąjį sužadėtinį ir vėl susitarė vesti. Sekančią dieną sužadėtinį pagavo automobilis ir jį mirtinai suvažinėjo.

Po dviejų metų Mavis susižiedavo su vienu karo gydytoju, su kuriuo sutarė daryti vestuves už mėnesio. Paskutinę dieną prieš sutartas vestuves, gydytojas darė vienam ligoniui operaciją, susižeidė

ir greitai mirė.

1924 m. Mavis dar mągino laimės. Ji susižiedavo su vienu aviatorium, kuris irgi, po savaitės, žuvo per lėktuvo katastrofą.

Mavis — nelaimingoji sužadėtinė dabar įstojo į vienuolyną.

Vertė T. Ž.

Puškinas žiedas.

Rusu kalbos žodyno autorius Vladimiras Iva novičius Dal'is 1836 metų pabaigoje atvažiavo į Peterburgą, kamie teko jam palaidoti Aleksandrą Sergejevičą Puškiną. Dal'is buvo prie jo paskutinėse jo gyvenimo dienose, slaugė jį dieną ir naktį ir pats užspaudė jam akis.

Yra žinoma, kad Puškinas buvo prietaringas. Jis nuolat nešiojo didelį žiedą su „izumrudo“ akmeniu ir vadino jį savo talismanu: jis sakydavo, kad, jeigu nors valandėlei nusimaus jį, tai poezijos dovana jį apleis. Apie tą žiedą buvo pasakojama, būk brangiajame akmenyje buvo išrėžti kažin kokie paslaptiniai ženklai, bet tas neteisinga: akmenyje buvo paprastas mažytis vidujinis plyšiuukas ir nieko daugiau. Tą žiedą Puškinas paskutinėse gyvenimo valandėlėse nuėmė nuo piršto ir atidavė Daliui, o kai Dalis norėjo gražinti žiedą poeto našlei, tai ji padavė jį atgal ir tarė: „Tai nešiok, tamsta, jį mano vyro atminimui“. Dalis ir nešiojo jį beveik iki

rimtai pasakojo svečiams apie darbą, politiką, nepaprastą karštį ir gyrėsi savo gyvenimo pasisekimu.

— Petras tikras angelas, — galyojo Emilija. Tur būt nie viena moteris neturi tokio gero ir išmintingo vyro.

Į Petro Baorūno namus skubėjo kažkokia mergaitė. Ji bėgo beveik tekina, pralengdama praeivius. Ji buvo apsisupusi lengvu apsiaustu. Vėjas tarė jos plankus. Rankoj ji spaudė kažkokį daiktą. Iš akių blinksėjo pykčio ir gilaus skausmo žaibai.

— Nedovanosiui! — iškošė pro dantis ji ir dar pagreitino savo žingsnius. Tai buvo italė. Buvusi Petro meilužė Luiza.

— Nedovanosiui! Kaip šunį nudėsiu! — veržėsi iš jos krutinės skausmo prisilėgtas balsas, o juo dose, kaip anglis, akyse degė keršto ugnis.

— Jis mane suėdė, prazudė, įpurvą suminė. Ji giliai atsідuso, sustojo, apsidairė ir vėl pradėjo skubiai eiti.

Pas Petrą skumbėjo dainos. Svečiai jau buvo įgėrę. Staiga kažkas smarkiai pasibeldė į duris. Petrus nuėjo atidaryti. Atidarė duris ir išbalo. Prieš jį, su revolveriu rankoj, stovėjo Luiza.

— Niekše! Šunie! Tu prazudei mane! Jos rankoj blisktelėjo ginklas ir pasipiešė, viens po kito,

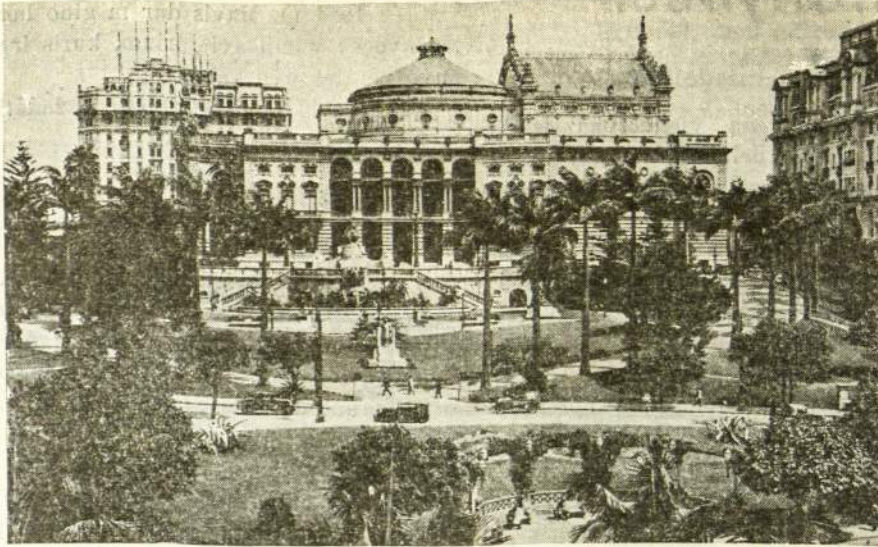
skardūs šūviai. Petras atsoko. Tik vienas šūvis pataikė jam į kairįjį petį. Emilija sukliko nesavo balsu ir sugriuvo ant grindų. Du iš svečių nutvėrė Luizai už rankų, atėmė ginklą ir smarkiai pastumė ją laiptais žemyn. Ji spiekdama jais nudardėjo

Prie namų subėgo minia žmonių ir keletas policininkų. Petro kambary pasidarė ermidėris. Policininkai pakėlė nuo laiptų kruviną Luizą. Kiti nubėgo laiptais Petro kambarin.

Po valandėlės atvyko policijos automobilis, į kurį buvo susodinti visi Petro svečiai. Petras su persauta petim ir sumušta Luiza buvo nugabanti į ligoninę.

Emilija liko viena. Ji ilgai negalėjo atsipeikėti nuo išgasčio ir baisios scenos. Jai akyse matėsi juodi baisūs šešėliai. Tik vėliau ji suprato, kad jos toks gražus gyvenimas Šv. Kalėdų naktį liko su drumstas... gal ant visados. Jos ausyse skambėjo bažnyčioj girdėta Kalėdų giesmė „Bėkit, bėkit, pie menėliai“.

Ji sukniuto ant žemės ir skausmą sąšaros pasipildė iš jos akių. Ji buvo labai nelaiminga.

São Paulo miesto teatras.

pašios savo mirties. Paskui jis atiteko jo sūnui Lealui, o iš jo perėjo pas dukterį, Olga Demidovą. Nuo 1892 metų tas žiedas buvo pas didįjį kunigaikštį Konstantiną Konstantinovičą, kuris buvo Rusijos Mokslų Akademijos pirmininku. Kame žiedas dabar neaišku.

Ar. Vitk.

Dūjos kurios sustabdo lėktuvo skridimą.

Šiandien visa žmonija pripažįsta, kad baisiausias ginklas būsimajame kare bus lėktuvas. Bet, taip pat pripažįstama, kad mokslas turi surasti priemones apsaugojimui nuo lėktuvų pavojaus, lygiai, kaip per paskutinįjį karą buvo išrastos priemonės apsaugojimui nuo povandeninių laivų ir nuodintųjų dujų, kurios pradžioje tiek nuostolių pridarė.

Anglijoje, Prancūzijoje, Amerikoje, Italijoje ir kitur, jau šiandien daromi tyrimai priešlėktuvinei apsaugai, kurių rezultatai labai žymūs.

Paskutiniai padaryti du bandymai parodė, kad visa orlaivių eskadrilė buvo priversta nutupti, nes naujai išrastos, paleistos dūjos sustabdė motorų veikimą.

Naujai išrastos dūjos yra nematomų dūmų pavidale, kurios bematant sustabdo lėktuvo motorą ir lėktuvas yra priverstas nusileisti. Dūjų galima paleisti tiek, kad jos apdengs istisus miestų kvartalus, sudarydami dešimčių kilometrų zoną, neprieinamą lėktuvams.

Paleidus šias dūjas aplink didžiuosius miestus, kaip Londonas, Paryžius, Neujorkas, jie būtų visiškai apsaugoti nuo baisių priešlėktuvų.

Dūjos, kuriomis dabar daromi bandymai, yra taip smulkios, kad pereina betkokį oro filtra,

įsiveržia į motorą per karburatorių ir sustabdo jo veikimą.

Šios dūjos į orą gali būti paleistos iš kanuolių, arba iš lėktuvų, skirtų miestų apsaugai.

Dūjas ištuobulinius ir gerai paskleidus, jos suparaližuotų lėktuvų tranzitą plačiose zonose bile kokioje valstybėje.

Visa tai duos labai gerus vaisius, jei mokslas neišras specialių filtrų apsaugojimui lėktuvų nuo dūjų veikimo.

Iki šiol padaryti bandymai dar visiškai negarantuoja apsaugos nuo priešlėktuvų, tačiau, reikia tikėtis, kad mokslui pavyks šias dūjas tiek ištobulinti, kad jos tikrai apsaugos nuo jų pavojaus.

Šiuo nauju išradimu ir padarytais bandymais domisi viso pasaulio valstybės.

Vertė T. Ž.

Ar mes žinome?..

... kad seniausias receptas yra parašytas apie 3700 metų prieš Kristaus gimimą?

... kad ant Žemės rutulio dabar išviso gyvena, paskutiniiais apskaičiavimais, 2.024.286.000 žmonių ir kad tas skaičius kas metai padidėja apie 20.000.000 žmonių?

Kas atsitinka pasauly per vieną valandą.

Gimsta 5440 žm., o tuo pačiu laiku 4600 žm. miršta. 1200 porų jungiasi ir tuo pačiu laiku 85 poros išsiskiria. 15 žmonių per valandą užmuša žmogžudžiai.

Fabrikai pagamina 10.000 tonų medvilnės ir 3000 tonų vilnos audinių. Rūkoriai paleidžia dūmas 1½ ml. dolerių.

Brazilijos Lietuvių¹⁷ Organizacijos.

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje.

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje įsteigta 1931 metais su centru S. Pau'o mieste. Į Sąjungą šiuo metu įeina nariais: visos keturios lietuvių mokyklos, B. Liet. Jaun. S-ga „Viltis“ su skyriais, Sporto S-ga „Lithuania“ su skyriais, Lietuvių Moterų Draugija ir „Sviesos“ Draugija, kuri leidžia laikraštį „Lietuvis“.

S-gos pirmininku, nuo pat pradžių iki šiuo metu, buvo Lionginas Gaigalas. Šiomet S-gos valdybą sudaro: A. Majus — pirmininkas, B. Steponaitis — išdininkas, E. Pažėra — sekretorius ir St. Vancvičius — turto vedėjas. Sąjungos garbės pirmininku yra Lietuvos Konsulas Dr. P. Mačiulis.

— išdininkas, V. Milius ir J. Masiūlis — nariai. S-gos garbės nariais yra Lietuvos Konsulas Dr. P. Mačiulis ir V. Godliauskas — nenuilstamas S-gos veikėjas ir buvęs pirmininkas.

SPORTO SAJUNGA „LITHUANIA“.

Sporto S-ga „Lithuania“ yra viena iš pirmųjų lietuvių organizacijų Brazilijoje, kuri iki šiam laikui veikia. S-ga tuo tarpu turi du veikiančius skyrius, Bom Retire ir Mokoje. Savo laiku buvo įsteigtas skyrius Vila Anastazijoje, bet jau antri metai savo veikimo nerodo. Pirmieji du skyriai veikia neblogai. Mokos skyrius turi stiprias futbolo komandas kurios jau daug kartu įvairiose rungtynėse išėjo nugalėto

is. S-ga savo centro dar neturi. Bom Retiro skyriaus pirmininku yra J. Januškis ir Mokos skyriaus pirmininku B. Sukevičius.

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJA

Lietuvių Moterų Draugija įsteigė prieš pora metų, bet veikia gana gerai. Turi skyrius Vila Beloje ir Vila Anastazijoje. D-jos narių skaičius nuolat auga. D-jos pirmininkė yra L. Majienė.

LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖ.

Lietuvių Katalikų Sv. Juozapo Bendruomenė yra didžiausia lietuvių organizacija Brazilijoje. Šiuo metu ji turi apie 900 narių. Bendruomenė veikia nuo 1929 metų. Jos pirmininku yra klebonas kun. B. Sugintas. Šiomet Bendruomenė stato nuosavą lietuvių bažnyčią Vila Zelinoje, kuri iki Kalėdų manoma baigti. Bažnyčios pamatu pašventinimas įvyks kovo 24 d.

SPAUDOS DRAUGIJA „SVIESA“.

„Sviesos“ Draugija sudaryta pajiniais pagrindu. Jos nariais yra viršminėtos visos organizacijos ir keletas atskirų asmenų — pajininku. D-jai leidžia savaitraštį „Lietuvis“.

LIETUVIŲ SAJUNGA „VILNIS“

yra Rio de Janeiro lietuvių organizacija. Sąjunga, nors nepasizymi dideliu narių skaičiumi, bet veikia gana gerai. Jos pirmininku dabar yra J. Saurusaitis.

KITOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS.

Iš S. Paulo lietuvių organizacijų dar žinomos yra „Kultūra“ ir „Ziburyš“. Apie pastarąją jau beveik nieko negirdėti ir ją galima laikyti mirusią. Joje buvo susispietęs nuo lietuviybės atskilęs elementas, dargiausia sulenkėjęs, ar šiaip nutautėjęs. Savo pradžioje „Zibu-

rys“ veikė pusėtinai, nes tada dėjo priklause keletas veiklesniu žmonių. Pasta ruoju laiku „Ziburyš“ beveik visai žlugo.

„Kultūros“ d-ja yra žinoma dažniau vakavų rengimu, kuriose dažnai būna statomi veikalai, nukreipti prieš „buržuus“, „baltuosius“, „fasistus“ ir kitus „priešus“. Po „kultūrišku“ vakavų priedanga varoma aiški komunistinė propaganda. „Kultūros“ d-jos veikimas, paskutiniu laiku, irgi pradėjo smarkiai smukti, mat keletas jos aktingesniu veikėjų pakliuvo į policijos rankas už raudoną vėliavų kabinėjimą ir platinimą komunistinės literatūros.

„Kultūros“ centras yra Vila Zelinoje. Organizacija veikia pusiau slapta, to-

VALERIJUS GODLIAUSKAS.

Buvęs «Vilties» S-gos pirmininkas nuo pat jos įsikūrimo dienos iki šiuo metu Dabar S-gos garbės narys.

BRASILIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO S-GA „VILTIS“.

Viena iš veikliausių S. Paulo lietuvių kultūrinių organizacijų yra „Vilties“ S-ga. Sąjunga turi trys skyrius: Bom Retire, Mokoje ir Vila Beloje. Prie visų skyrių yra chorai, vaidintojų būreliai ir t. t. Bom Retiro skyrius turi savo dūdų orkestrą. Šiuo metu sausio mėnesį S-ga šventė savo trijų metų sukaktuvę. Ta proga išgiję gražią vėliavę. S-ga su savo skyriais dažnai ruošia vakarus, koncertus, stato vaidinimus, ruošia paskaitas ir t. t. Šiomet S-ga pradėjo leisti jaunimui žurnalą „Viltis“.

„Vilties“ S-gos Centro Valdybą sudaro: Vytautas Nalivaika — pirmininkas, P. Sinkevičius — vice-pirmininkas, St. Vancvičius — sekretorius, J. Eratkauskas

VYTAUTAS NALIVAIKA

Dabartinis «VILTIES» S-gos Centro Valdybos pirmininkas.

dėl jos tikslai ir siekimai labai neaiškūs. Kitu vietai veikiančių lietuvių organizacijų Brazilijoje nėra.

K.

MOTERIS — VYRO ŠIRDIS.

Jeigu vyras yra vadinamas šeimos galva, tai moteris turi būti vadinama šeimos siela. Moteris tokiomis turi ir pasilkti. Jei jūs pasidarysite vyrų galvos, vyrai taps dvigubai, bet neturės nevie nos širdies. Jei jūs pasitrauksite iš vyrų širdžių, jūsu vietą užims valdžibinės bonka, ledo gabalas ar aukso šmotas ir šiltas, jaukus ir maonus šeimyniškas gyvenimas taps pragaro versmė.

AUKOS.

LEONAS STANEVIČIUS

«Vilties» S-gos Bom Retiro skyriaus Meno sekcijos vedėjas. Gabus artistas ir režisorius.

— 3\$000, P. Šukys — 3\$000, J. Masiūlis — 5\$000,

Bom Retiro skyrius iš savo kasos — 30\$000.

Iš viso surinkta 230\$000.

* * *

Iš Kolonijos Gyvenimo.

LIETUVIŲ BAŽNYČIOS PAMATŲ
PAŠVENTINIMAS

Sekmadienį, kovo 24 dieną, Vila Zelinoje bus šventinami lietuvių kat. bažnyčios pamatai. Pašventinimas prasidės iškilmingomis pamaldomis Vila Belos koplyčioje. Pašventinime, kaip teko patirti, dalyvaus daug aukštų dvasiškių bei svečių—pasauliečių. S. Paulo lietuvių visuomenė, šiose iškilmėse dalyvaus beabejo, labai skaitlingai.

Bažnyčios statybos darbai sparčiai eina. Manoma, kad iki Kalėdų statyba bus užbaigta.

DR. V. KUDIRKOS RŪMAI

Jau galutinai baigiami. To paties vardo mokykla netrukus bus perkelta į naujas, visais atžvilgiais, patogias ir gražias patalpas. Dabar Dr. V. Kudirkos vardo mokykla turi apie 90 mokinių. Mokyklai persikėlus į naujas patalpas, tikimasi, kad mokinių skaičius dar padidės.

Iš «VILTIES» S-GOS VEIKIMO.

S-gos Bom Retiro skyrius, kovo 17 d. Šv. Antano do Pary parapijos salėje suvaidino dramą «Laisvės Kovotojai», kuri pavyko neblogai. Po vaidinimo jūn. tynis chor. s padainavo pora dainų. Žmo

«VILTIES» S-GOS VĒLIAVAI.

Dr. P. Mačiulis — 20\$000, B. Steponaitis — 20\$000, V. Nalivaika — 5\$000, A. Tumėnas — 5\$000, V. Godliauskas — 5\$000, S. Vancevičius — 10\$000, K. Bratkauskas — 3\$000, L. Godliauskas — 3\$000, V. Pakalnis — 7\$000, N. Godliauskas — 3\$000, P. Norbutas — 5\$000, E. Pažera — 5\$000, S. Savičius — 3\$000, A. Marcinkevičius — 3\$000, T. ir B. Petroniai — 5\$000, A. Serbenta — 5\$000, V. Banaitis — 5\$000, V. Kamantauskas — 5\$000, B. Šukevičius — 3\$000, J. Bartkus — 2\$000, A. Godliauskaitė — 3\$000, M. Vitulskytė — 3\$000, J. Bratkauskas — 5\$000, J. Steponavičius — 10\$000, E. Marcinkovičiūtė — 3\$000, Z. Kraškauskaitė — 1\$000, G. Godliauskaitė — 2\$000, B. ir A. Šimbeliai — 10\$000, S. Vinkauskas — 2\$000, A. Majus — 5\$000, V. Milius — 5\$000, O. Paškauskaitė — 5\$000, K. Trūbas — 2\$000, M. Grabauskaitė — 2\$000, M. Paškauskaitė — 5\$000, J. Janušaitis — 2\$000, P. Jasiūnas — 1\$000, V. Avlasevičiūtė

BR. STEPONAITIS.

«Vilties» S-gos Centro Rev. Komisijos pirmininkas. «Vilties» žurnalo redaktorius.

nių salėje buvo neperdaugiausia. Surinkta iš viso apie 120\$000, kurie paskirti liet. bažnyčios statybai.

MOKOS SKYRIUS ruošiasi Velykoms pasta-

tyti 5 veiksmų dramą «Savanoriai». Drama mana statyti Dariaus ir Girėno vardo salėje, rua Coxí pó, 13. Skyrius turi didelį chorą, kuris daro nemažą pažangą.

VILA BELOS SKYRIUS sekmadienį III 24 d. statys komedija «Važiuojam» L. Namų salėje, rua Bandeirantez, 92. Toliau skyrius ruošiasi pastatyti veikalą «Vytautas Pančiuo»». Pastarajam veikalui jau senai ruošiamasi.

IŠ SPORTO S-GOS «LITHUANIA» VEIKIMO.

Mokos skyriaus aktualiiausiu klausimu šiuo metu yra čempionato rungtynės. Mokos «Lithuania» buvo rimčiausias kandidatas į D klasės (Mokos rajone) čempionus. Kovo 17 d. lithuaniečiai neužtarnautai pralošė 4 : 2 brazilų komandai «Coração de Bronze», nes teisėjas buvo šališkas.

Bom Retiro lituaniečiai neseniai gražiai pasirodė skersiniame S. Paulo plaukime. Plaukikai: A. Girčys, V. Andrulis ir B. Janušonis, kaip pasiekusieji gerų rezultatų, gauna iš «A Gazeta» medalius. Skyrius ruošiasi pastatyti vakarą — balių balandžio 27 d. Taipat, kaip seniausias rūpinasi Centro sudarymu. Baigiamas ruošti naujų įstatų projektas. Greit bus šaukiamas skyrių atstovų suvažiavimas.

E.

SIUVĖJU DĖMESIUI

Duodame vyriškų ir moteriškų rūbų kirpimo pamokas labai prieinamomis sąlygomis.

JUOZAS IR STASYS ŠLIKTAI.

Siuvėjai — specialistai, diplomuoti Chmieliansko Kirpimo ir Siuvimo Akademijoje Raune su ilgamete darbo praktika Lietuvoje ir S. Paulo.

Vyriškų rūbų kirpimo pamokos duodamos ant rua Duque de Caxias Nr. 6 — A; moteriškų — rua Conceição Nr. 74 — A. Ten pat siuvami, sulig naujausių madų vyriški ir moteriški rūbai. Didelis medžiagų pasirinkimas.

MEDECINOS FELCERIS.

Is. Garlo.

Rusų medicinos klasinės mokyklos su didele 25 metų praktika ligoninėse ir klynikose specialiai, venerinių odos ligų, triperij naujų, šerj minkštą pagydo laikotarpiu 3—5 savaitių, sifilis ukolai 914 ir t.t., Vidujinių, mažakraujystės ir kitų ligų.

Priima Villa Zelinoje, gatvė 14-A, namas N. 9. nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.

S. Pauly rua Anhaia, 100 (B. Retiro) nuo 3 iki 8 val. vak.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Visi eisime pasilinksinti!

į „Vilties“ B. Retiro skyriaus rengiamus linksmus šokių

VAKARUS

šių metų kovo 17 ir 31 d. (sekmadieniais) ant rua Bandeirantes, 92. Kovo 17 d. bus vaidinama labai įdomi komedija. Visi atsilankykite.

Griež. „Vilties“ dūdų orkestras.

Pradžią 7 val. vak. pabaiga 12 v.

Kiekvienas susipratęs lietuvis išeisvis skaito

vienintelį Brazilijos lietuvių laikraštį

«LIETUVIS».

«LIETUVIS» yra didžiausias, rimčiausias ir įdomiausias; nepartinis lietuvių savaitraštis netik Brazilijoje, bet ir visoje Pietų Amerikoje.

JIS YRA PIGIAUSIAS, nes kainuoja metams tik 10 milreisu, pusmečiui 6\$000 ir atskiriems mėnesiams po 1\$000. | Lietuvą metams 20\$000, pusmečiui 10\$000. | visas Amerikos valstybes metams tik 12\$000, pusmečiui 8\$000.

Jei dar nesi «LIETUVIO» prenumeratorius, tai nieko nelaukdams, užsisakyk jį sau ir savo giminėms bei pažįstamiems Lietuvoje, Amerikoje, Argentinoje ar kur kitur.

Užsisakyk «LIETUVI», kas savaitę turėsi daugybę žinių iš Lietuvos, viso pasaulio, Brazilijos, vietos lietuvių gyvenimo ir t. t. Tat pasiskubink! Pinigus siųsti šiuo adre-u:

«LIETUVIS» Caixa Postal 1764
S. Paulo.

JUNIME,

tavo jauna dvasia visuomet reikalauja peno. Tu gyveni ne vien kūnu, bet ir siela. Tu privalai maitinti savo dvasią lietuvišku spauzdintu žodžiu. Nieko nelaukdams užsisakyk vienintelį Pietų Amerikoje jaunimo žurnalą «VILTIS».

Tu jame rasi visada daug naudingų pasiskaitymų, apysakų gražių vaizdėlių iš savo gimtinės ir kitų kraštų, daug įdomių ir pamo kinančių straipsnių, eilėraščių, juokų ir kt.

«VILTIS» metams kainuoja tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. | Lietuvą — metams 15\$000 pusmečiui 8\$000. | visas Amerikos valstybes — metams 12\$000, pusmečiui 6\$000.

Pinigus siųsti „Viltis“ caixa postal 1764
S. Paulo.

Redakcijos ir Administracijos adresas: rua Bandeirantes, 92 S. Paulo.

Moterišku rūbu siuvėja

Siuva visokius moteriškus rūbus sulig naujausių madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Baceviciené.

RUA CAMPINEIROS Nr. 62 (MÓOCA).

LIETUVI!

Saulutė jau teka, laikas pabusti
ir

išigyti nuosavos žemės sklypa

GRAŽIOJOI!

VILLA ZELINA

SUŽINOTI:

RAŠTINĖJE

Praça Antonio Prado, 3-Sobr.

das 14 às 17 horas.

VIETOJE

AVENIDA ZELINA 2433

com CARLOS KORKISCHKO

SÃO PAULO

☎ 246.362